

Eind 2023 eindigde de pilot Levensloopbegeleiding VAB die de stichting Vanuit autisme bekeken vanaf 2019 uitvoerde. Willeke van den Hoek, programmaleider bij VAB en projectleider van de pilot, vertelt over de resultaten die wetenschappelijk zijn aangetoond. 'Er lijken wonderen te zijn gebeurd. Ik denk bijvoorbeeld aan de jongvolwassen man die nauwelijks van zijn kamer kwam, maar door levensloopbegeleiding nu zelfstandig woont.'

Levensloopbegeleiding is in heel Nederland gewenst

Door Beatrice Keunen

Willeke van den Hoek: 'De pilot Levensloopbegeleiding VAB was een opdracht van het ministerie van VWS, met als invalshoek: 'Wat is goede levensloopbegeleiding voor mensen met autisme?' Er mochten honderd deelnemers meedoen, van 4 tot 75 jaar. Er was veel vrijheid om de pilot in te richten. VAB koos ervoor om enkel te kijken vanuit het perspectief van mensen met autisme.'

De klik

Zo ontstond de keuze voor 'de klik': de deelnemers kozen zelf de levensloopbegeleider, die hen het beste paste.

Sommige deelnemers wilden graag een jonger of ouder iemand, een man of een vrouw, of iemand die fan is van een bepaalde voetbalclub. Tijdens de pilot werd duidelijk dat veel deelnemers niet zomaar iemand wisten, die ze hiervoor konden vragen. Daarom is VAB lokale pools gaan samenstellen met filmpjes waarin mensen zich voorstelden als mogelijke levensloopbegeleider. Daaruit konden de deelnemers dan kiezen. Beiden waren vereerd als er een

match was. Ze gingen vervolgens 'samen op pad'. 'De klik' komt als zeer positief naar voren in de onderzoeksresultaten, het is het fundament voor de samenwerking.

'Door levensloopbegeleiding weer geloven in jezelf'

Levensbreed en levensvolgend

Een ander positief inzicht bleek de vrijheid om de levensloopbegeleiding samen vorm te geven. Nu is de zorg en ondersteuning in Nederland volgens een bepaald stramien opgezet: per levensdomein is er een apart systeem met eigen hulpverleners. Vaak moeten er doelen worden omschreven die zo snel mogelijk moeten worden behaald, en er zijn doorgaans vaste tijdstippen en locaties waar je als hulpvrager naartoe moet. We horen vaak van mensen met autisme dat dit stramien hen stress oplevert.

Het vrijblijvende karakter van levensloopbegeleiding betekent daarentegen in de praktijk: de hulp niet dichtkitten, maar laten meebewegen met wat er nodig is. Heb je geen hulp meer nodig, dan gaat het zogenoemde waakvlamcontact aan: het lijntje blijft, maar is tijdelijk nauwelijks actief. Speelt er een nieuw issue dan neem je contact op met je levensloopbegeleider en pakken jullie de draad gewoon weer op. De tijdstippen waarop er contact is, worden door deelnemer en levensloopbegeleider in onderling overleg bepaald, evenals de manier waarop het contact plaatsvindt. Sommige duo's zien elkaar live, vrijwel altijd is er ook app-contact.

Kunnen zijn wie je bent

De grootste winst van de pilot is het groeiend zelfvertrouwen van de deelnemers. We zagen over de gehele linie dat mensen met autisme door de levensloopbegeleiding weer gingen geloven in zichzelf. Velen zagen in dat ze de regie wel degelijk in handen kunnen nemen. Soms leken zich wonderen voor te doen. Zoals bij de jongvolwassen Gijs

die jarenlang nauwelijks van zijn kamer kwam. Hij en zijn levensloopbegeleider bouwden een band op, zonder enige druk van buitenaf. Hun eerste uitstapje was naar een pannenkoekenrestaurant. Beiden waren zo trots op wat ze hadden bereikt! En dat bleek slechts het begin. Ondertussen heeft Gijs zijn rijbewijs gehaald en gereisd naar Japan, Thailand en het Verenigd Koninkrijk. En nu heeft hij een vriendin en woont hij zelfstandig in Ierland.

Ook hele gezinnen hadden profijt van de pilot. Zoals de familie waar, door tussenkomst van de levensloopbegeleider, geen twintig hulpverleners meer over de vloer komen. De rust die dit in huis met zich meebrengt! En die rust geldt ook voor de vaak overbelaste naasten. Levensloopbegeleiding ontzorgde ook hen, zodat ze weer de ruimte kregen om zich op andere zaken te focussen.

Levensloopbegeleiding is rendabel

Hebben we het over het financiële aspect, dan kun je zeggen: Levensloopbegeleiding VAB is niet goedkoop. Het is echter absoluut rendabel, dat geeft een businesscase ook aan. Want vastlopen in de samenleving - omdat de hulp niet passend is, omdat er twintig hulpverleners nodig zijn - kost de samenleving veel geld. We zien in de praktijk, en dat is ook van meerwaarde, dat deelnemers in de loop van de jaren steeds minder intensief gebruikmaken van levensloopbegeleiding. Iedereen weet: zodra ik het nodig heb dan is mijn levensloopbegeleider beschikbaar. Dat geeft rust. En soms piekt het weer even, bijvoorbeeld bij een verhuizing.

Graag wil VAB levensloopbegeleiding op veel meer plekken in Nederland beschikbaar maken. Het ministerie van VWS wil dat ook. Zij bieden de komende drie jaar subsidie voor de eerste zeventien gemeenten die starten. Gemeenten die hierin geïnteresseerd zijn, kunnen zich melden bij Vanuit autisme bekeken.'

Geïnteresseerd in Levensloopbegeleiding VAB? Vul dan de interesselijst in op vanuitautismebekeken.nl of door de QR-code te scannen:

Scan de QR-code voor veelgestelde vragen en antwoorden over levensloopbegeleiding voor gemeenten en lees hier de onderzoeksrapporten. Je kunt ook kijken op vanuitautismebekeken.nl

>> lees verder op pagina 10